

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almenyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

NOMUS

NORDSJÆLLANDSK MUSEUMSFORENING

5. ÅRGANG

NR. 3

NOVEMBER 1992

INDHOLD:

Selvoptagethed	side 2
Museets frivillige arbejdsgrupper	side 3
Båd nr. 7	side 6
Dengang badede man i Teglgårdssøen	side 7
Ny informationspavillon	side 8
Nyt fra bestyrelsen	side 8
Vindere af gættekonkurrencen	side 8
I mindet om Poul Jørgensen og Mogens Tving Jensen	side 9
Kommende arrangementer	side 10
Set og sket	side 11
Jul på Nordsjællandsk Folkemuseum	side 12

Selvoptagethed

Nordsjællandsk Folkemuseum er med sin museumsforening, sine bygninger og hele sin virksomhed et egnsmuseum. Dets opgave må være at afdække egnsens fortid for egnens mennesker.

Danmarkshistorien er sat sammen også af de mange små brikkers egns-historie. Mon ikke "egnshistorie" skal fortælles først og fremmest for lokalbefolkningen - med dens engagerede medleven i og ansvar for denne fortælling - for på en kvalificeret måde at kunne bringes videre til alle andre besøgende?

Når et museum med al sin virksomhed brænder efter at fortælle sin egnsbefolkning om dens hjemegns engang så levende - og også for nutiden så betydningsfulde - historie, lykkes det også at berige os fremmede besøgende med viden og oplevelser.

Man kan blive sit museum så uendelig taknemmelig for, at det gennem al sin virksomhed - sine indsamlinger og sin forskning, sine udstillinger, undervisning og foredragsvirksomhed mm. - er levende optaget af at henvende sig til "sine egne" med appellen om at se og lytte: "Vores by og egn har et særpræg, andre ikke har. Vi har en historie, der er helt vores egen. Vi har en kulturarv, der har gjort vores hjemegn til det, den er i dag. Den historie kan vi fortælle jer om".

Vore børn skal høre om den i skolerne - og alle vi andre i foredrag og samtaler og udstillinger med vægten på det, vores by og egn har bidraget med, småt og stort.

Meget er opnået, når rigtig mange kalder museet for "vores museum", fordi de har fået glæde af og føler et ansvar for, at museet på en kvalificeret måde kan fortælle os om stedet, hvor vi hører hjemme. Derfor har museet også brug for os - for hvad vi kan fortælle, og for vore gamle "ting og sager".

På den måde må et egnsmuseum godt være "selvoptaget" - jo mere desto bedre.

Henning Aaberg-Jørgensen

NoMus er medlemsblad for Nordsjællandsk Museumsforening, som varetager driften af Nordsjællandsk Folkemuseum i Hillerød. Museet dækker landbokulturen i Nordsjælland og er samtidigt byhistorisk museum for Hillerød. NoMus udkommer 3 gange årligt (i februar, juni og november) og sendes til alle medlemmer af Nordsjællandsk Museumsforening.

REDAKTION:

*Hans Jørgen Clementsen (ansvarsh.)
Flemming Beyer
Birgit Nilaus
Connye Pedersen*

Redaktionens adresse:

Nordsjællandsk Folkemuseum
Jægerbakken
Helsingørsgade 65
3400 Hillerød
Telefon: 42 26 43 79
Postgiro: 6 41 55 39

Forsiden:

Sejlsads på Slotssøen i en af de små udlejningsbåde. Privatfoto fra 1947.

Museets frivillige arbejdsgrupper

Nogle betragtninger fra en deltager

På vist de fleste museer landet over, egnmuseer især, arbejder der frivillige og ulønnede arbejdsgrupper. Det gælder også for Nordsjællandsk Folkemuseum, hvor to grupper er i virksomhed i den arkæologiske afdeling med ca. 20 deltagere og i den nyere kulturhistoriske med ca. 10 - begge grupper under ledelse af hver sin museumsinspektør. Hvert medlem af grupperne har meldt sig forud fra egne personlige forudsætninger og interesser at stille sin arbejdskraft til rådighed for museet. Men dermed er slet ikke det væsentlige sagt.

Enhver har sine grunde til at have meldt sig. Men fælles for os alle er nok, at vi har prioriteret fritidsbeskæftigelsen som en tilskyndelse dertil ret langt nede. Vi blev ikke spurgt om grunden til, at vi kom. Mon ikke alle og enhver ved, at vi gjorde det, fordi der her var en måske lidenskabelig interesse og en umættelig nysgerrighed, der krævede at blive mættet. Og selv om vi for museet primært er en arbejdskraft, nødvendig og værdifuld, rører vi her ved selve eksistensberettigelsen for et arbejdende museum på et lokalt plan.

Et behov

Både hos hjemmeføddinger og hos en tilflytter kan der før eller siden opstå et behov for at få mere at vide om den egn, der er blevet ens hjemegn. Som ny

beboer i det nordsjællandske (Hillerød) følte det ubehageligt i ret lang tid at føle sig fremmed dér, hvor man bor. Fremmedgørelsen kunne ikke helt overvindes, blot fordi man følte sig hjemme i kvarteret, kendte sine forretninger og sin arbejdsplads, deltog i kultur- og foreningslivet, var fortrolig med landskabet og med byens liv osv. osv.. Hos nogle af os melder sig ret hurtigt et behov for at kende den *fortid*, alt det andet bygger på. At kende Danmarks historie i videre forstand er langt fra nok. Vi må også have et indblik i den tid og det liv, der helt lokalt har skabt vor nuværende hjemegn og givet den dens særpræg - altså "rødderne" i videste forstand. Egnsforskelle var tidligere meget mere udtalte, end de er i dag, og vi kan stadig protestere imod det, vi ser udslette dem.

På opdagelse

Jamen så er vi jo helt inde ved et lokalmuseums formål og opgaver. For det følte ikke nok at låne bøger om stedet på biblioteket.

Det lokalhistoriske arkiv og museet skulle også besøges og bruges - sammen med aftenundervisningen om lokalhistorien. Men et par besøg på udstillingerne - de permanente og særudstillingerne - åbnede kun et par døre, men tilstrækkelig meget til, at man kiggede

ind i en verden, der måtte studeres nøjere. Det blev så begyndelsen på en opdagerfærd, der ingen ende har villet tage, for nu viste der sig uanede muligheder for at få nysgerrigheden tilfredsstillet. Sammen med andre, der havde den samme interesse. Man havde den rimelige forventning til museet, at det afspejlede historien og særpræget i den egn, som ingen andre museer præsenterede på samme måde. At blive deltager i en arbejdsgruppe som frivillig og ulønnet medarbejder måtte være vejen, og midlet måtte være, at ved at medvirke til at afdække sin egne fortid var man selv med til at kunne give andre den samme viden. Smart, ikke sandt?

Med andre ord: Der skulle bygges et museum op - og det museum blev hurtigt "ens eget", og så kunne man faktisk nå frem til at kaste sin hengivenhed over på det hus. Vi føler os altså først og fremmest som brugere af museet, først derefter som dets medarbejdere.

Frivilligheden kan nyttiggøres

I vores ideale målsætning som her beskrevet og i ønsket om at blive brugt falder vore egne og museets ønsker og behov sammen. De frivillige arbejdsgrupper er ikke officielt nogen del af en museumsvirksomhed, og vi kan derfor ikke fjerne et af vort museums største problemer for tiden: de knappe personaleressourcer. Men i Hillerød er vi dog omtalt en smule i vedtægterne, nemlig i afsnittet om inspektørens hovedopgaver. Han skal nemlig "drage nytte af frivillig

arbejdskraft", står der kort og godt, og det er der da også gode perspektiver i. Museet har ikke de samme forpligtelser overfor os som for de lønnede og ansatte personalegrupper - information og efteruddannelse bl.a.. Men inddrages vi frivillige i planlægningen af et interessebetonet medarbejderskab, har vi god vilje til at blive nyttiggjorte, også på det helt praktiske plan, der er vores. Vor idealisme stiller nok store krav til os selv og til museet, men vi kender vor begrænsning i museumssammenhængen.

For selvfølgelig er der grænser for, hvad man kan bruge os til. Vi kan ikke uden videre deltage i den specielle museale forskning og ikke i alle former for vidensformidling og konservering. Alligevel er opgaverne i et arbejdende museum så omfattende, at der kaldes på individuelle interesser og evner. På museet i Hillerød er der brug for os til nyindretning af Sophienborg, af husmandsstedet og til nyetablering af arkivet, altså i høj grad til forandringer i forhold til det bestående.

For arkæologerne drejer det sig især om nye udstillingsfaciliteter, som de har manglet helt. På de fleste andre museer er forandringerne i reglen små, og så kan man koncentrere sig om tematisk arbejdsfordeling i grupper: En for gamle klæder, en for billedsamlingen, en for arkivet, en mølle- eller en smediegruppe osv.. Sådanne specialopgaver bliver der måske plads til hos os i fremtiden. Men indtil videre må vi samle os om at løfte i flok for at skabe et nyt museumsbille-

de i lokalsamfundet og synliggøre det.

Det kan fotografier ikke vise

Nethindens billeder af et museum må altså ikke blot omfatte interiører som de evindelige udstillingslokaler med monter og gamle ting, men også fremstille livet på et travlt arbejdende museum, meget gerne sammen med de besøgende. Hvad der derimod ikke kan afbildes og de færreste oplever, er spændingen ved at søge efter fund - i jorden eller i gamle arkivalier - og glæden over at have forberedt en særudstilling, der gør et lille udsnit af fortiden nærværende. Det er også svært at afbilde det gode kammeratskab, når vi hver onsdag aften eller en lørdag eftermiddag (arkæologerne) har nogle gode og meget meningsfyldte timer sammen, hver eneste af dem med et mål i sigte. Og mål er der nok af, nære og fjerne. Til bestyrelse og inspektør har vi et stort ønske: At de udstikker disse mål og former de visioner, vi alle må lade os lede af. En kvalificeret ledelse kan vi mindst af alt undvære.

Hvis vi vil forstå vor egen tid, må vi kende en del af fortiden bag den. Det gælder ikke mindst hjemegnens, der altid vil være noget særligt. At vi så samtidig kan føle os "nyttiggjorte" med henblik på at give vor viden og idealistiske lidenskab videre til andre, der vil drage nytte deraf, giver vort arbejde en betydning og et perspektiv, der føles værdifuldt. Der er også "perspektiv" i at gøre en gammel og rusten cykel færdig

Forfatteren i aktion

til en særudstilling - for næste gang at arbejde med skillingsviser eller med et Hostrup-manuskript, som museet er i besiddelse af - dernæst er der brug for en til at rydde op i depotet - og den følgende onsdag gælder det registrering af gamle grammofonplader og andre indleverede sager. Det hele er lige vigtigt. Det er ikke nødvendigt at kunne svare klart på spørgsmålet, om det mest er for vor egen skyld eller for museets, vi arbejder - interesserne falder simpelt hen sammen på alle planer - på det jordnære og på det ideelle plan. Men hvor vi dog ønsker, at mange flere måtte få den samme oplevelse. For der er rigelig plads til og brug for flere med de samme behov.

Også for museets skyld.

Henning Aaberg-Jørgensen

Båd nr. 7

Som dreng under anden verdenskrig besøgte min far og jeg restauratøren for "Rosenhaven", hvor figuren Ole Lukøje stod højt over et stentrug, hvori der var en gammel gedde.

Restauranten var et udmærket sted for planlægning af illegalt arbejde, og jeg var jo kun en dreng på ca. otte år - et godt alibi.

Efter afsluttede forretninger blev jeg sat i en "Robåd nr. 7" til 2 personer sammen med min far. Min far roede så søen igennem - ind i voldgraven og rundt om slottet. Det var så smukt at se slottet spejle sig i det krystalklare vand og fisk af forskellige arter svømme roligt omkring.

Jo - fra drengeårene er disse oplevelser prentet fast på nethinden. Desuden var det også her jeg tog de første selvstændige årtog i den lette, smukke trærobåd.

*

Årene gik, ja næsten 50 år, før jeg igen kom til Hillerød. Jeg havde fået et job i byen. Det var i Helsingørsgade i nogle meget gamle lokaler, som jeg gik i gang med at bygge om med nænsom hånd.

Vis a vis forretningen gik en sti ned til Slotssøen, og nysgerrig, som jeg var, gik jeg ned til den lille anløbsbro, hvor færgen, der nu sejlede med turister i sommersæsonen, lå. Ved siden af lå en gammel udslidt robåd, og af en eller anden grund syntes jeg, at den ville

pynte op i forretningen.

Jeg undersøgte ejerskabet, men fandt ingen. Men heldet står som bekendt den kække bi, så en fredag kom der en stor lastbil med en kæmpecontainer, der blev sat af for enden af stien.

Lørdag efter arbejdstid gik jeg igen ned til søen, og til min store forbavselse så jeg robåden ligge under alskens affald - ligesom i H.C. Andersens eventyr Kærestefolkene, hvor Toppen og Bolden lå i tagrenden gennemsyret af vand og vejr.

Jeg fik hjælp til at tømme containeren og fik bjerget den gamle båd, og efter en let rengøring blev den sat midt i forretningen - pyntet op med grønne planter.

Men det allerbedste var nu alligevel, at det var den selvsamme båd, nemlig Båd nr. 7 beregnet for 2 personer, som jeg som dreng roede i.

At historien er "ganske vist", kan jeg kun bekræfte, og jeg håber, at min lille historie kan bidrage til at kaste lys over *Båd nr. 7 til 2 personer.*

Ernst Brandrup

PS: Folkemuseet modtog her i efteråret båd nr. 7 som gave fra Ernst Brandrup, lystfiskerforretningen "Pandion". Der blev lavet en aftale om, at den skulle overgå til muscet, når forretningen ikke mere havde brug for den i sin udstilling, hvilket nu er sket.

FB

I forbindelse med Ældre Sagens 5-års jubilæum den 5. september udskrev Ældre Sagen og Nordsjællandsk Folkemuseum en konkurrence om at skrive et "mindebillede" fra Hillerød og omegn. Efterfølgende artikel er et af de to vinderforslag, skrevet af Hilmer Hansen, Jagtvej 17 i Hillerød.

Dengang badede man i Teglgårdssøen

... og det er ikke engang løgn, men hvem kan i dag tænke sig at gå der ud og bade!

Dette er erindringer fra 1919-20. Jeg var 7-8 år. Vi boede i Østergade nr.8, 1. sal. Der var elleve 2-værelses lejligheder i for- og baghus og 2 lokummer i gården - et til forhuset og et til baghuset.

Om sommeren var det dejligt at gå i vandet der ude. Vejen derud må jeg hellere beskrive. I Østergade nr. 4 lå O. Ernst Andreasens Hjemmebageri, hjørnet af Østergade og Sønder Banevej, så kom Juel Jensen Bageri og i dag Volles Bageri og så Nordsjællands Venstreblad i dag Ejendommen som kaldes 3-kanten. Trykkeribygningen ligger stadig inde bag ved. Der var villaer på samme side hele vejen ud til DSB stationen. Overfor Juel Jensen var der en barber og frisør, derefter fiskehandler Larsen, det blev vist organist Laumands svigerfader.

Herefter var der en ret stor et-plans hjørneejendom med købmandsbutik og et mejeri, som senere blev til Frederiksborg Flødeis. Hostrupsvej var ikke lavet på det tidspunkt, men kom omkring årene 26-28 - mener jeg - men der var jo en vej hen til Hansensvej og til stien Bag Haver.

På højre side lå kun Sygehuset, som blev udvidet et par gange. I dag ligger C.F.-Kasernen dér.

Så lå postpakmester Jørgensens villa (Villa Stenhøj). Hvor nu Rosbækhus ligger, var der kun en stor have med et stort fladt hvidt stakit, med en flot bæk indbygget på midten.

Milnersvej gik jo kun ned til Mosen og Godthåbsvej, en lille fin vej med vejtræer. Derefter lå Marie Mørks Skole, som den gang vist nok var en pigeskole. Så kom Petersborgvej, og på hele 3-kanten til Hammersholtvej var der haver. Hammersholtvej var en lille vej med grøfter på begge sider, og viadukten under banen var en smal kampestens viadukt. 2 hestevogne kunne dårligt mødes i den.

Og så har vi Teglgårdssøen. Carlsbergvej var ikke opfundet, så søen gik i hjørnet med et stigbord til afløb i grøften, som endnu findes til højre for vejen.

Henne i hjørnet op mod DSB stod der en høj vindmølle, som pumpede vand op til lokomotiverne fra søen. Det skulle jo være blødt kalkfrit vand. Der lå også et lille DSB ledvogterhus. Her forbi gik så en sti hen til Badehuset, som lå cirka midt for Statsskolen. Der er endnu ligesom et vadested dér, hvor badehuset lå.

Der var skam et badehus til omklædning eller nærmere til at lægge tøjet i. Man brugte ikke badetøj dengang. Vi drenge og mænd havde det meste af dagen. Og der var en bademester, som

havde opsyn. Pigerne kunne kun være der fra kl. 2 til 4. Og der var så en kvindelig vagt til at holde opsyn.

Efter fyraften kom der mange, som havde beskidt arbejde, og vaskede sig. Der var jo ikke bad på virksomhederne den gang. Vask foregik jo mest i vaskehuse eller vaskekældre.

Der var dog en lille badeanstalt i forbindelse med Hillerød Vognfabrik på Nordre Banevej. Der var 4 eller 6 baderum med karbad. Jeg tror, at det var 1,00 kr., det kostede for et bad.

Jeg kom i skole på Nordre Banevej Skole som 7-årig. Det må have været i 1919, da jeg er fra 1912. På skolen var der badning med bruser hver 14. dag for drenge og hver 14. dag for piger.

Belysningen i klasserne var gaslys, som læreren måtte tænde med tændstikker.

Ja, det var dengang ...

Hilmer Hansen

Museet har fået en informationspavillon

Som et led i bestyrelsens beslutning om at gøre museet mere synligt i lokalsamfundet er der med gode sponsorer's hjælp og en stor praktisk indsats fra frivillige blevet bygget en flot 8-kantet pavillon, der kan opstilles, når lejlighed byder sig.

Pavillonen var opstillet for første gang på kræmmermarkedet - og med stor succes. Ca. 425 personer besøgte standen, der gennem en række plancher belyste museets virksomhed. I forbindelse hermed var der arrangeret en gættekonkurrence, som viste sig meget populær. Der indkom ialt ca. 280 besvarelser, hvoraf ca. en trediedel var korrekte. Der er blandt de rigtige løsninger blevet udtrukket tre vindere, som har fået overrakt deres præmier på museet. (Læs mere herom andetsteds i bladet).

Pavillonen vil blive opstillet ved kommende lejligheder, hvor der kan forventes mange besøgende. Næste gang i forbindelse med den officielle indvielse af husmandsstedet, der vil finde sted samtidig med sommeråbningen i juni 1993.

Museet siger tak til sine sponsorer: *Arkitektfirmaet Jørgen Petersen, Nykredit, Unibank, Interrevision og Brovang Reklame.*

HSB

Nyt fra bestyrelsen

På bestyrelsesmødet den 20. august vedtog man at nedsætte en styregruppe, der får ansvaret for, at der senest ved årets udgang foreligger en strategisk plan for museet.

Baggrunden for beslutningen er ønsket om at få vurderet museets idégrundlag, der har stået uændret i en lang årrække. Sagt på en anden måde: Hvilke missioner skal museet opfylde i de kommende år. Styregruppen skal endvidere fastlægge hvilke brugergrupper, museet skal betragte som sine vigtigste, og give forslag til hvilke formidlingsformer, der skal sættes på i de kommende år.

Styregruppen vil nedsætte en række arbejdsgrupper med deltagere såvel blandt de nuværende aktive medlemmer som med personer udefra, der kan repræsentere synspunkter fra de vigtigste brugergrupper. Der vil undervejs blive foretaget høringer med professionelle museumsfolk fra andre museer. Samtidig vil museets fremtidige brug af Sophienborg blive bearbejdet og fremlagt i form af en revideret Sophienborgrapport. Resultatet bliver fremlagt til godkendelse i bestyrelsen i december, og vi vil derefter via NoMus orientere vore medlemmer herom. Det ville glæde os, hvis også læserne af NoMus ville være med og give os deres synspunkter på, hvordan vort museum skal se ud i fremtiden. F.eks.: Hvilke befolkningsgrupper skal vi sætte på? Hvilke behov skal vi kunne opfylde? Hvilke former for formidling er de vigtigste? Skriv eller ring til museet.

Helge S. Bek

Vindere af gættekonkurrencen

Følgende blev udtrukket som vindere af museets gættekonkurrence på kræmmermarkedet: *Evelyn Dahlkvist*, Søtoften 12, 3450 Allerød, *Janus Jacobsen*, Frederiksværksgade 161, 3400 Hillerød og *Anker Larsen*, Ny Strandvej 168, 3050 Humlebæk.

De rigtige svar var: En kaffemølle, en banketærskel og en kalkkasse.

Vinderne var i september måned inviteret til et besøg på museet. Præmierne, der bestod af en mundblæst kopi af et pasglas fra 1600-tallet og et års medlemskab af museumsforeningen, blev overrakt af museumsforeningens formand Helge S. Bek.

I mindet om Poul Jørgensen

Nordsjællandsk Folkemuseum har mistet et af sine ældste medlemmer. Depotejer Poul Jørgensen, Møllestræde 5 i Hillerød er ikke længere blandt os. Poul var ikke alene med sine 92 år det ældste medlem af museets arbejdsgruppe, men i kraft af sin viden og indsats også et højt skattet medlem.

I 1977, da arbejdsgruppen på museet første gang mødtes, var Poul et selvskrevet medlem. Poul var i kraft af sin og interesse en inspiration for os alle.

Som udlært inden for metal fornægtede hans kærlighed til metallet sig ikke. Museets samling af metalgenstande vil mange år frem vidne om Pouls store frivillige indsats for bevarelsen af disse. Endvidere er Pouls enestående viden om våben og historien bag disse manganen en gang kommet museet til gode.

I 1985, da 40 års dagen for befrielsen skulle fejres, var Poul selvskreven som

deltager i tilrettelæggelsen af udstillingen på Frederiksborg Slot. Som gruppeleder i modstandsbevægelsen kom hans viden og indsigt i de lokale forhold fra den gang os til stor hjælp ved gennemførelsen af udstillingen.

Pouls viden om vor by skal også nævnes. Mange billeder fra det gamle Hillerød har således været gennem hans hænder. Detaljer om tid og sted er ofte kommet lokalhistorisk arkiv til gode, og i Arkivets arbejdsgruppe for registrering af gamle huse i Hillerød har Poul været en aktiv deltager.

Med Poul Jørgensens bortgang er en kilde til viden og inspiration om vor bys liv og daglige virke forstummet.

Pouls fortællelyst og viden vil med taknemmelighed og glæde blive viderebragt.

Æret være Poul Jørgensens minde.

Niels Arne Hansen

Mogens Tving Jensen in memoriam

Det var et chok også for os på Nordsjællandsk Folkemuseum at erfare om Mogens Tving Jensens alt for tidlige død i slutningen af oktober. Mogens var en af museets trofaste og engagerede støtter, hvis store interesse var den nordsjællandske kulturhistorie. Hans viden på dette område var kolossal, og det glædede ham meget at øse gavmildt af denne viden. Den særlige nordsjællandske dialekt, som nu er næsten helt forsvundet, lå ham meget på sinde, og han mestrede den til fulde.

Mogens kom i museets bestyrelse i 1989, hvor han udførte et stort og ugenyttigt arbejde. Men også før den tid

var Mogens aktiv på museets vegne, bl.a. i 1986 hvor han i en kronik foreslog og argumenterede for, at museet og Husmandsstedet skulle flytte til Sophienborg, en proces der nu er i fuld gang.

Mogens var også håndværkeren i ordets bedste betydning. I forbindelse med udstillingen "Malere i Hillerød" var han primus motor i arbejdet, hvorved hans opfindsomhed og kendskab til malerskolen og malerne i Nordsjælland blev museet til uvurderlig nytte.

Også i arbejdet med sikringen af flytningen af fårehuset ved Vieholmgård til Sophienborg var Mogens' indsats iherdig. At den lille perle blev bevaret skyldes ikke mindst ham.

I 1992 trak han sig ud af museets bestyrelse for at lægge sine kræfter i Tibirkeområdet. Han svigtede dog ikke Folkemuseet. Ligesom for hans far Nic. Jensen Tving, der også sad i bestyrelsen for Folkemuseet, betød arbejdet med historien uendelig meget for ham.

Som menneske var Mogens altid rar at møde. Hans tørre lune fik meget til at glide lettere. Vi vil savne ham meget.

Æret være Mogens Tving Jensens minde.

Flemming Beyer

Kommende arrangementer

Historiske aftener på Nødebo Kro

Som noget nyt for medlemmer af Museumsforeningen arrangerer Nordsjællandsk Folke-museum i samarbejde med Nødebo Kro en række foredrag, hvor det gennemgående tema bliver Hillerød og egnens lokalhistorie. Museet står for det faglige indhold, og Nødebo Kro stiller lokaler til rådighed.

Det første foredrag blev afholdt mandag den 19. oktober 1992, hvor museumsinspektør *Flemming Beyer* fortalte om "Hillerød som historisk handels- og markedsby". Salen var fyldt til sidste plads.

De næste foredrag i serien bliver mandag d. 23. november 1992 kl. 20.00 v/ museumsinspektør *Steffen Stummann Hansen*: "Oldtiden på Hillerødegne". De senere års arkæologiske undersøgelser har givet et nyt og spændende billede af især jernalderens bebyggelsesmønster i Nordsjælland. Jernalderens mennesker og deres levevis afspejles gennem de mange fund af jernaldergårde i amtet.

Mandag den 22. februar 1993 kl. 20.00 v/ museumsinspektør *Michael Andersen*, Roskilde Museum: "Middelalderbebyggelsen i Nordsjælland". Egnen var tidligere præget af både klostre, voldsteder, herregårde og kongelige stalde. De fleste af disse er i dag forsvundet, men gennem de bevarede levn kan det middelalderlige Nordsjælland opleves.

Foredragsrækken afsluttes søndag den 28. marts 1993 kl. 15.00 v/ arkivleder *Birthe Skovholm Petersen*, Allerød Lokalhistoriske Arkiv: "Kulsvierne i Grib Skov". Bønder og husmænd skabte sig tidligere en ekstraindtægt ved kulsvidning og salg af trækullene i København. Det skabte også grobund for megen mytedannelse omkring kulsvierne.

Julestue 1992

Den årlige traditionsrige julestue på Folke-museet afholdes søndag den 6. december kl. 11.00-16.00 på museet i Helsingørsgade.

Sædvanen tro bliver der mulighed for at købe de ægte gammeldags marcipangrise, ligesom man kan følge, hvordan de bliver fremstillet i museets "marcipanværksted".

Der bliver også julemarked i "Den gamle Købmandsbutik", med kandis, bolsjer og andre lækkerier, samt en bod med gammeldags klippeark, bøger og meget mere.

I værkstedet kan man deltage i fremstil-

lingen af tinfigurer, som støbes i forme efter gamle modeller og erhverve en spændende julegave for børn i alle aldre.

Julestuen rummer naturligvis også et "rigtigt" juletræ, og der er julemelodier på 78-plader på den gamle grammofoon. **FB**

Set og sket

5-års jubilæum i Ældre Sagen

Den 5. september 1992 var det 5 år siden foreningen "Ældre Sagen" blev oprettet. Foreningen og Nordsjællandsk Folkemuseum ønskede i fællesskab at markere dagen på to fronter.

Den ene af disse var en opfordring og konkurrence i dagspressen om at skrive et mindebillede om Hillerød eller om en oplevelse med tilknytning til egnen. Blandt seks indkomne beskrivelser disse blev der udvalgt to vindere, som blev præmieret med hver en flaske vin. Det blev *Hilmer Hansen*, som skrev om dengang, man badede i Teglgårds-søen omkring 1920 (bringes i dette nummer af NoMus), og *Finn Elling Nielsen*, som skrev om at være i snedkerlære omkring 1950.

Den anden del af projektet var en udstilling af de to vinderbidrag i Unibanks vindue mod Fisketorvet. Historierne blev krydret med billeder og artikler om snedkerlærlingen med værktøj fra den beskrevne tidsperiode. Udstillingen sluttede 1. oktober.

FB

Operation Plankeværk

46 sponsorer gav ialt 4255 kr. til husmandsstedets kommende plankeværk - et fint resultat. Apoteker *Søren Lintrup* fra Frederiksborg Apotek har gavmildt skænket de kønne flasker og den rette krydderiblanding til den udlovede husmandsbitter. Ved lodtrækning blandt sponsorerne tilfaldt to af disse flasker: *Gete og Teddy Wivel*, Hillerød og *Klaus Ryde Pedersen*, København.

Museet takker de mange gode sponsorer. Vi behøver desværre endnu en pose penge

til plankeværket og opfordrer derfor andre medlemmer med julesind til at sponsorere en fyrreplanke med fire håndmedede søm. Pris 65 kr. Beløbet kan indbetales på postgiro 6 41 55 39. **Indbetalingskort mærket "Plankeværk" er indlagt i dette nummer af NoMus.** Museet trækker også denne gang lod blandt sponsorerne om to flasker husmandsbitter - god til at nyde i julen. **CP**

Nye fund af bopladser

I forbindelse med nedlægning af kraftvarmeledninger for Isefjordsværket har museet fundet tre bopladser i Fredensborg-Humblebæk kommune. To af dem ligger ved Nyholmgård syd for Kelleris Hegn.

Den ene rummer fund fra ældre jernalder og yngre bronzealder. Den anden er en enkeltgårdsbebyggelse med en urnebrandgrav med flere lerkar. Den tredje ligger ved Dageløkke og er formentlig fra ældre jernalder. Mere herom i et kommende NoMus.

FB

De andre og os

Sammen med AOF og Kurdisk Kulturforening havde museet på Sophienborg arrangeret udstillingen "Ind og ud af Danmark" i skolernes efterårsferie.

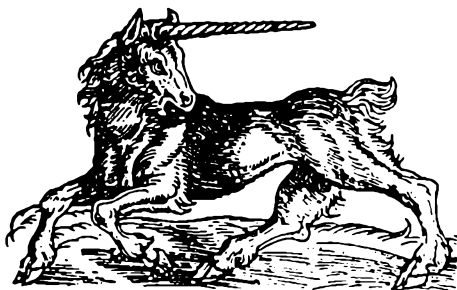
Temaet blev samtidig belyst på 24 andre museer og var blevet til på opfordring af FN og Dansk Kulturhistorisk Museumsforening.

Udstillingens primære del var fotografen Finn Larsens billeder fra Tyrkiet, som blev sat i perspektiv ved hjælp af ægte genstande fra Kurdistan.

Udstillingen blev åbnet med kurdisk dans og musik samt servering af kurdisk mad, ligesom der var flere arrangementer i ugens løb.

En anden del af udstillingen viste, hvorledes tusinder af danskere forlod hjemlandet og rejste til Amerika i forrige århundrede og drog paralleller til vor tids tyrkiske indvandring i Danmark. Udstillingen blev desværre kun vist i skolernes efterårsferie. **FB**

Husk JULESTUEN på Folkemuseet
søndag den 6. december
kl. 11.00 - 16.00

Unibank